

СЕКЦІЯ 3

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

УДК 657.6

Людмила Анатоліївна БЕЛЯЄВА,
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку та оподаткування
Харківського навчально-наукового інституту
ДВНЗ «Університет банківської справи»*

КОНТРОЛЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Аналіз діяльності бюджетних установ і безпосередньо їх активів, свідчить що значну питому вагу в структурі відіграють основні засоби. Наявність сучасних основних засобів, які впливають на якість послуг, забезпечує безперервне виконання покладених на бюджетні установи функцій і завдань. Тому, питання внутрішнього контролю операцій з основними засобами бюджетних установ залишаються актуальними.

Мета внутрішнього контролю операцій з основними засобами підприємств полягає у встановленні достовірності бухгалтерських даних і звітності щодо наявності, стану й руху цих активів, а також забезпечені їх збереження та ефективного використання. Методичними прийомами контролю основних засобів є: інвентаризація, вибіркові та суцільні спостереження, обстеження та тематичні перевірки, економічний аналіз та методи перевірки облікової документації: фактична та зустрічна перевірка, перевірка суті та змісту операції, зіставлення документів з обліковими реєстрами аналітичного і синтетичного обліку, аналітична і логічна перевірка та зіставлення даних аналітичного обліку з даними синтетичного обліку [1].

Порядок проведення поточного внутрішнього контролю основних засобів у бюджетних установах узагальнений і показаний у таблиці 1.

**Порядок проведення поточного внутрішнього контролю
основних засобів у бюджетних установах**

Етапи	Процедури контролю
1	Перевірка методики відображення в обліку основних засобів відповідно до нормативної бази та положень облікової політики
2	Перевірка укладання договорів на придбання та ремонт і модернізацію об'єктів основних засобів
3	Проведення інвентаризації: перевірка наявності всіх заявлених в документах об'єктів основних засобів, їх стану та достовірність оцінки
4	Перевірка правильності документального оформлення, законність придбання, повноту, правильність оцінки і своєчасність оприбуткування основних засобів, які надійшли
5	Перевірка та документальне оформлення операцій з ремонту та модернізації основних засобів
6	Перевірка правильності застосування способів нарахування амортизації, а також термінів її нарахування
7	Перевірка правильності переоцінки основних засобів
8	Перевірка правомірності та документального оформлення вибуття основних засобів
9	Перевірка відображення операцій з основними засобами в реєстрах аналітичного та синтетичного обліку: правильність та взаємозв'язок
10	Перевірка об'єктів основних засобів, які передані або взяті в оперативну оренду
11	Взаємозвірка синтетичного і аналітичного обліку з даними звітних форм
12	Проведення аналізу з ефективного використання основних засобів на підприємстві
13	Перевірка порядку передачі форм звітності в архів

Одним найефективнішим методом фактичного контролю за наявністю і рухом основних засобів у бюджетній установі є інвентаризація, яка є контролем фактичної наявності запасів, перевіркою їх стану та умов зберігання.

Під час проведення інвентаризації основних засобів відбувається звірка фактичних даних з даними бухгалтерського обліку. Це робить інвентаризаційна комісія, яка підраховує такі активи в натурі.

Крім того, під час інвентаризації триває перевірка:

- наявності документів, що підтверджують право власності, користування або тимчасове їх зберігання на території установи на виявлені об'єкти;

- наявності документів, які пояснюють відсутність на території установи об'єктів (ремонт, передача у користування, тимчасове зберігання іншим особам);

- наявності та правильності присвоєння інвентарних номерів, при необхідності, видається розпорядження їх відновити. Крім цього, під час інвентаризації машин, обладнання та транспортних засобів перевіряються заводські номери кузова, двигуна, шасі тощо.

Також під час інвентаризації оцінюється і стан основних засобів. Визначаються основні засоби, які вже повністю амортизовані, але ще придатні для використання, і навпаки, тих, які вже не підлягають ремонту.

Тому в інвентаризаційній відомості можна проставляти дані і про такі основні засоби, які потребують ремонту – можливо, такий результат і не буде відображено в бухгалтерському обліку, але накопичення інформації про стан активів є одним із завдань проведення інвентаризації.

До найбільш поширених наслідків інвентаризації основних засобів у бюджетних установах слід віднести: виявлення лишків або нестач; невідображення виконаних робіт капітального характеру (добудова поверхів, прибудова нових приміщень, тощо) або часткової ліквідації будівель і споруд (розбирання окремих конструктивних елементів) в бухгалтерському обліку; виявлення придатних для використання об'єктів основних засобів, залишкова вартість яких дорівнює нулю.

Список бібліографічних посилань

1. Войнаренко М. П., Гуменюк А. Ф., Цебень Р. Л. Облік та внутрішній аудит основних засобів в контексті прийняття управлінських рішень : монографія. Хмельницький : Цюпак, 2012. 210 с.

Одержано 12.11.2019